

Ejendomme, men vi var villige til; naar vi blot kunde bevare vor aandelige Frihed, at lade alle Kirkesamfund faa Del i Brugsretten af Kirkegodset. Det er vi stadig villige til, er jeg sikker paa. Der har fra Kirkens Side overhovedet ikke været nogen Tilbøjelighed til at hænge sig fast i Kirkegodset; kan der findes en Form for Støtte til Frimenigheder, som ærligt bekender, hvor de staar, vil jeg være med dertil, men jeg vil ikke være med til at lave Parasiter paa det folkekirkelige Legeme. Kommer der nogle Mennesker og siger: Vi har en Opfattelse af Kristendommen, som er totalt forskellig fra den kirkelige, thi vi benægter, at Kristus er Guds Søn, og vi benægter, at det gamle Evangelium er Evangelium, saa kan de ikke samtidig kræve at staa i Folkekirken! Lad dem saa gaa ud som Frimenighed og faa tilstrækkelig Frihed som saadan, og ogsaa Støtte, det skal jeg altid være villig til. Derfor er vi ogsaa gaaet med, da den nuværende Undervisningsminister i det kirkelige Udvalg fremsatte Forslag om Sognebaandsløsning; vi kan gaa med til al Slags Frihedslove, som kan underbygge Friheden indenfor Folkekirken for det enkelte Medlem, men vi gaar ikke med til saakaldte Frihedslove, der undergraver Helkirken som kirkeligt Samfund.

Naar jeg har udtalt Ønsket om, at den nuværende Kirkeminister maa komme til at sætte sit Navn under disse Love, hvad jeg mener, han ved sin fortjenstfulde Virksomhed for Kirken har Krav paa, vil jeg selvfølgelig ikke dermed sige, at jeg i alle Enkeltheder er begejstret for de Love, Ministeren har fremsat; en absolut Henrykkelsestilstand kom jeg ikke i, da jeg saa, hvordan Lovene var kommet til at se ud. Der er sket adskilligt med dem, som peger paa, at Hænder i det juridiske Kontor oppe i Kirkeministeriet har øvet en stærk Indflydelse med Hensyntagen til Minoriteter indenfor det kirkelige Udvalg, som jeg i alt Fald paa enkelte Punkter meget maa beklage. Men der er desuden, som jeg maa gøre opmærksom paa, ikke taget Hensyn til forskellige Ting, der var behandlet i det kirkelige Udvalg. Jeg mener saaledes, at det er en Betingelse for den fuldstændige Sammensmeltning af den sønderjydske Kirke med den danske Kirke, at man følger det kirkelige Udvalg ogsaa i dets Begæring om Nedsættelse af to Kommissioner, der skal have til Opgave at bringe Gudstjenestespørgsmaalet og det særlige Spørgsmaal om Salmebogen ud af Verden. Disse Spørgsmaal havde det kirkelige Udvalg i den korte Tid, det sad, ikke Lejlighed til at

komme nærmere ind paa; men hvis disse to Spørgsmaal ikke løses, er den fulde aandelige Sammensmeltning endnu ikke sket.

Dernæst maa jeg beklage, at visse Spørgsmaal som Spørgsmaalet om gejstlig Retspleje og om Sognebøger, som Udvalget ikke naaede til et færdigt Forslag om, men dog afgav Betænkning om, ikke er optaget. Spørgsmaalet om Sognebøgers Førelse interesserer mig mindre, og jeg skal for at bruge et Udtryk af den ærede socialdemokratiske Ordfører (Borgbjerg) græde med tørre Taarer over, at det endnu ikke er kommet med; desuden hører det vel ogsaa nærmest under det andet Ministerium og har som Følge deraf ikke med dette Komplex af Love at gøre. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at Sønderjyderne har haft en anden Form for Sognebøgers Førelse, og Spørgsmaalet har, som sagt, været fremme i Udvalget, saa jeg vil haabe, der tages Hensyn til det fra Regeringens Side.

Derimod er der Spørgsmaalet om gejstlig Retspleje. Lovforslaget om Indførelse af dansk Kirkelovgivning til Sønderjylland erklærer i § 1, Punkt 11, at Sønderjyderne i Fremtiden skal have den Form for dansk gejstlig Retspleje, vi kender. Nu er det ganske notorisk; at dansk gejstlig Retspleje ikke er videre heldig, og navnlig er der i et af de Lovforslag, vi behandler, Tale om Provsteretten, men Provsterettens Sammensætning er meget forældet. Jeg maa sige, at det er en Opgave, der i høj Grad trænger til Løsning, at skaffe os en forstandig gejstlig Retspleje, hvis man overhovedet vil fastholde, hvad jeg finder rimeligt, at der skal være en særlig gejstlig Retspleje.

Idet jeg altsaa med en Beklagelse over, at der her er en Mangel i Lovkomplekset, vender mig til de foreliggende Lovforslag, skal jeg dog ikke nærmere gaa ind paa Menighedsraadslovforslaget, da vort Parti har overdraget det ærede Medlem Hr. Krohn at være vor specielle Ordfører med Hensyn til dette. Jeg skal blot lige betone, at dette Lovforslag er det vigtigste Grundlag for den ydre Sammensmeltning for de to kirkelige Omraader, og at det betegner en meget stor Resignation fra Sønderjydernes Side, idet de, som Ministeren ogsaa fremhævede ved Fremsættelsen, opgiver det dobbelte Repræsentationssystem, de havde, det større Kirkekollegium og det snævrere Kirkeforstanderskab eller Ældsteraad, og gaar over til vort Menighedsraadssystem. Og vel at mærke, dette Menighedsraadssystem beholder væsentlig sit danske Præg,